

DİVANINI YAKAN ŞAİR

Mehmed Arif

Mehmed Arif, 1992'de Üsküp'te doğdu. Üsküp Aziz Kiril ve Metodiy Üniversitesi Ekonomi Fakültesi, Finans Yönetimi Bölümünde lisans eğitimini tamamladı. Kalkandelen Devlet Üniversitesi, Şarkiyat Bölümü, Türk Dili ve Edebiyatı alanında yüksek lisans yapıyor. Köprü Derneği Başkanvekilliği ve Makedonya Türk Sivil Toplum Teşkilatları Birliği (MATÜSİTEB)'nde Genel Başkan Yardımcılığı görevlerini yürütüyor. Üsküp'te yayımlanan Türkçe kültür, sanat ve edebiyat dergisi *Köprü*'nün editörlüğüyle Türkçe kitap yayımlayan *Divan Yayıncılık*'in yayın yönetmenliği görevlerini yürütüyor. Yazı, şiir, deneme, söyleşi ve hikâyeleri *Köprü*, *Kardelen*, *Türkçem*, *Kardeş Kalemler*, *Tereke*, *Mahalle Mektebi*, *Balkan Türküsü*, *Sessiz Gemi*, *Türkmen Kültürü*, *Kitap Haber*, *Aylık Baran*, *Bağlar* vd. dergilerde yayımlandı. Birçok uluslararası Türkçe şiir şöleninde Makedonya'yı temsil etti. 2019'da MATÜSİTEB tarafından ilk defa düzenlenen Yücel Ödülleri Töreninde “Yılın Edebiyatçısı Ödülü”ne layık görüldü. Aynı yıl Kuzey Makedonya Uluslararası Maarif Okulları tarafından “Türkçeye Değer Katan Genç Yazar” ödülüne layık görüldü. **Hikâye kitabı:** *Nisan Yağmuru* (2023).

DİVANINI YAKAN ŞAİR

Mehmed Arif

Divanını Yakan Şair	Mehmed Arif
Uzam Yayınları	: 103
Balkan Edebiyatı	: 3
Şiir	: 11
1. Baskı	: Eylül 2023
Sertifika No	: 41826
ISBN	: 978-625-99552-4-7
Editör	: Hüseyin Mehmet
Son Okuma	: Yunus Uslan
Kapak	: Uzam/Ahmet H. Karahan
Sayfa Düzeni	: Uzam/Ahmet H. Karahan
Basıldığı Yer	: Ankara Ofset Basım Matbaacılık San. ve Tic. Ltd. Şti. Sertifika No: 50648 Zübeyde Hanım Mah. Sebze Bahçeleri Cad. No: 93/43-44 İskitler-Altındağ/Ankara www.ankaraofset.com.tr Tel: 0 312 384 50 63

© 2023, Mehmed Arif
© 2023, Pruva Medya İletişim Ltd. Şti.
Tüm hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir suretle çoğaltılamaz.

Pruva Medya İletişim Ltd. Şti.

Fevzi Çakmak 2 Sk. No: 38/10 Kızılay/Ankara

Tel: 0 312 230 40 55

www.uzam.com.tr / iletisim@uzamyayinlari.com

İÇİNDEKİLER

Takdim / Asım Gültekin	7
O'nun Adına	13
Bir Nisan Yağmuru	15
Bu Diyar	17
Geceler Yalnız	19
Elif	21
Acı Ölü Sevinçlerin Toplamıdır	23
Vicdan	27
Mutluluğu Arıyorum	29
Sonbaharı Sevmeli	31
Yalın Ayaklı Yıldızlar	33
Gözyaşın Şahidindir	37
Düşüş	41
Halkıma	43
Hicran	45
Kurban	47
Nerdesin?	49
Mânâya Hicret	51
Mâruf	53
Serap	55
Sırat-ı Müstakim	57
Çile	59

İtirafım	61
Hüzün	63
İhtimaller Böldü Kalbimi	65
Köz	67
Yârdan Kalan	69
Yusuf'un Kuyusu	71
Giden Şüphesiz El Değil	73
Dergâhın Kandilleri	75
Taksim	81
Ben Kimim?	83
Gelsem	85
Divanını Yakan Şair	87

TAKDİM

Bir şairden söz açılacaksa şairin şiirini nerede, nereden yazdığı önceleniyorsa bu yaklaşımın nedenlerini sorgulamak gerekebilir. Zira şairin nerede, nereden yazdığının öncelenmesinin şiiri hakkında verilecek hükmü, kanaati etkilediği görülmektedir.

Taşra şairi, şehirli şair gibi bir ayrımın olmaması kimselerin taşralı şairlerle şehirli şairleri karşılaştırmamasından kaynaklanıyor olsa gerek. Ama bu, şiir ilgililerinin şairleri mekânlarına göre değerlendirmek gibi bir eğilimleri yoktur demek değildir. Taşralı şair-kentli şair şeklindeki ayırmadan daha da kötüsüyle karşı karşıya olduğumuzu hissediyorum: Şairler ve taşralı şairler -yani şair sayılmayanlar- ayrımını anlamak zor görünür. Kimi şiir ilgililerinin taşrada yaşayan şairlere karşı bir vurdumduymazlıkları söz konusu. Hele hele taşrada yaşayan şair, şiirlerini taşra dergilerinde yayımlıyorsa kentli dergiler için o şair, artık bitmiş gibidir.

Bir taşra dergisini karıştıran okurun taşra dergilerinde görülen şairler hakkında sanki şu kanaate ulaştığına siz de şahit olmuşsunuzdur: “Aman, her önüne gelen de şiir yazıyor.” Tanımadığı birçok isimle, edebiyat dünyasında kendinden emin adımlarla ilerlerken karşılaşmanın verdiği ürpertiyle de böylesi bir tepki verebiliyor insanlar. Ve okurun bu yargısı, bu hissi, şiirlerin daha okunmadan eksi puan almaları sonucunu doğuruyor. Okur bir şaire dikkat etmek, şiirinin izine düşmek için birilerinin dergilerde, gazetelerde veya özel sohbetlerde işaretlemesine, yönlendirmesine muhtaç. (Bu sözler, tabii ki işini bilen şiir okuru için değil.)

Yaşadığı mekânın, çevrenin şairin şiirini etkilemesi tabiidir: Hatta bu etkilenmeyi -hassasiyeti- yaşamayan insana şair denebilir mi?

Fakat sorun mekânın şiire etkisinde değil. Birileri şiirleri daha okumadan mahkûm ediyor, sorun burada. Bu durum yıllardır tartışılan bir meseleyi akla getiriyor. Şiir ve edebî ürünlerin yayımlanmasında eş, dost, hısımların ne derece etkisi olduğu meselesini.

Taşralı şairlerin gereğince dikkate alınmamasının birçok sebebi olduğunu düşünüyorum. Mesela yukarıda bahsettiğimiz dost kayırma kontenjanından bireyci yaşama kendini kaptırmış kentli edebiyatçılarla yeterli dostluğu kuramadıkları için yararlanamıyor olabilirler. Kentteki okur ve dergi yöneticisinin, taşra dergilerinde şiir yayımlayan şairlerle şiir niyetine satır karalayanları ayırt edemeyişi de taşralı şairden korkmasının bir başka sebebi olabilir. Kültürel düzeyin pek iç açıcı olmadığı bir ülkede kentlilerin şiirlerinin ve dergilerinin de yeterince ilgi görmediğini aklımıza getirirsek taşralı şairin de bu ilgisizlikten payına düşeni biraz fazlasıyla aldığını görürüz. Zira kentli edebiyata genel olarak insanlar ilgi göstermezken taşra edebiyatına edebiyatçılar ve okurlar da ilgi göstermiyor. Daha birçok sebep olabilir ama temel sebeplerden biri şu olsa gerek: Kasabalılığı öldürüp kentlileşmeyi, kasaba ve köylerde dahi kentlileşmeyi zorlayan modern yaşam tarzı okurun da eleştirmenin de editörlerin de ilgi yönünü değiştirmekte, taşralı duyarlılığına fazla bir hayat hakkı tanımamaktadır.

Farklı kültürlerle muhatap olunan toplumumuzda şiir sanatıyla ilgili olanların şiirle ilişkilerinin sonucunda şiirin genel bir değişme gösterdiği görülmektedir.

Daha yüzyıl öncesine kadar, oturmuş bir şiir geleneğiyle karşılaşan şairler de şiir okurları da “şiir” karşısında büyük çabalar göstermek, büyük başlangıçlar yapmak zorunda kalmıyorlardı. Yaşadığı devrin, önceki devirlerin şiiriyle tanışabilmesi için şairin de şiir okurunun da belli bir çabayı göstermesi gerekmektedir. Ama bu çaba, yepyeni bir şiir yapısı oluşturmaya yönelik değildi. Zaten kendilerine ulaşan gelen “şiir”den farklı bir şiir oluşturabilmek, biçimi ve içeriğiyle değişik bir şiiri oluşturabilmek, en azından kurabilmek bir şaire nasip olabilecek bir şey değildir. Bu, biraz dönemin ve şairlerin genel meyliyle ilgili bir durumdur.

Şiirin daha belirgin bir şekilde tezahür ettiği ortamların şairlerinin yani bir gelenek kurabilmiş ve şiir geleneğini kanıksayabilmiş şairlerin

gereksiz bir bocalama, tanıyamama sürecine mecbur kalmadıklarını düşünebilir, bunu kabul edebiliriz. Fakat aruzla kafiye'nin yanısıra kendi toplumunun duyusuna yakın şiir duyularıyla ilişkisi azalan hatta bu ilişkisi kesilen modern dönem şiir ilgisini büyük problemler beklemektedir. Bir şair için belli kalıpları dikkate alarak yeni, orijinal şiir kalıpları oluşturmak kalıpsızlık ortamında orijinal bir şiir ve kendi şiirini oluşturmaktan daha kolaydır.

Kafiye, hece, aruz şiiriyle muhatap olanların serbest şiirle ilk karşılaştıklarında bu şiiri yadırgayışlarını belli etmek için sıklıkla kullandıkları yargılardan biri de şudur: "Serbest şiir yazmak işin kolayına kaçmaktır. Al otur, üç kelime yaz, olsun sana şiir." Bu görüş sahiplerine göre klasik şiir yazarlar daha çok zorlukla karşılaşmakta, güçlüğü aşmaktadır. Serbesti küçümseyip kabullenmeyenleri yargılamak derdinde olduğumuz sanılmasın. Serbest şiirin daha büyük, daha zor olduğunu ifade etmeye çalıştığımız sanılmasın. Konumuz şiirini kurma konusunda şairin konumunun kavranabilmesi ve bu konumda çevrenin şiire etkisi. Şiire serbest şiir, kafiyeli şiir, kafiyesiz şiir gibi isimler verip bunlardan birini kabul edip diğerlerini tanımayı hiç de şiiri bilen insanlara yaraşır bir tavır olarak görmüyorum.

Varlığını anlamlandırabilme noktasında yetersizliğe mahkûm insanların sanatçılığa soyunduğu bir süreci yaşıyoruz. Kendini ve çevresini tanıyıp tanımlama konusunda gerekli hassalardan mahrum şairler dönemini yaşıyoruz. Önemli şiir izlekleri yok edilmiş çünkü. Bu izleklerin kökü kurutulmak, temreni görülemez hâle getirilmek istenilmiş... Bu başarılmış da...

Yüzyıllardır yazılagelen şiirden farklı bir içerik ve biçimle şiir yazma çabası içerisinde gördüğümüz şairler acaba ortaya koydukları ürünlerin şiir olup olmadığının ne kadar farkında. Hadi diyelim şiire benzer birkaç ürünü bulunan bir şairimiz var. Bu şairin bundan sonra her yazacağı şiir olacak mı? Yüzlerce şair yazıyor. Listelemeye kalkışırsak sadece şu son on yılda edebiyat dergilerinde bize saymayı karıştırtacak kadar şair görüldüğünü rahatlıkla söyleyebiliriz. Yine bir şairin şiirleri birileri tarafından göklere çıkartılırken başkaları tarafından da yerin dibine batırılmaya çalışılıyor. Hele hele yüzlerce şairin şiirini nerdeyse şairin kendisinden başka kimse okumuyor, üzerinde

kimse konuşmuyor. Romantik duyguları şiire yansıtmaya çalışanlar sulugöz edebiyat yapmakla itham ediliyor. Modern şiir yazdığını söyleyenler kuru şiirler yazmakla suçlanıyor, ahlaki kaygılarını şiirinde yansıtanlar sanatı politize etmekle suçlanıyor. Böylesine sahteyle gerçeğin ayırd edilemez hâle geldiği bir ortamda şiir yazmanın geleneksel şiir formlarına nazaran çok daha zor olduğunu -şairin çevresini gözlemleyip kendi şiirini kurabilmesi bakımından- fark edebiliriz.

Modern zamanlarda şiir yazmak daha zor. Ama bir şeyler karalamak çok kolay. Zorun üstesinden gelmeyi her şeye rağmen gerçek şairler becerebilir.

Sözü Mehmed Arif'e, şiirine ve Üsküp'te Türkçe şiir yazmaya getirecek olursak, Üsküp taşra mıdır, şehir midir sorusunu önce geçebilmek gerekiyor. Bunun cevabı son derece yürek yakan bir cevaptır. Üsküp hem şehirdir hem taşradadır. Üsküp dışarıdadır. Ama öyle bir dışarıdadır ki hep yüreğimizin içinde duran bir dışarılıktır bu. Kalbimizin tam ortasını yakan bir dışarıda kalmışlıktır Üsküp.

10 Üsküp'te hem de Yücelcilere ithaf edilmiş mısraların yer aldığı Türkçe şiir kitabı o kadar kıymetli bir kitaptır ki... Bende, Bosna'da 600 yıldır Türkçe söylenen Yunus Emre ilahisi tesiri bırakır. Yürek yakan dinmez bir gümrah acının gezindiğini görürsünüz her mısradada.

Bir diri bilincin şiirleridir Mehmed Arif'in dizeleri. Bu dizelerin ardında Türkiye'de kapatılan Üsküp'te hayatını sürdüren medreselerin tesiri vardır. O medreseler ki dirilişimiz oradan olacaktır. İsteyen istediği kadar köhne desin oralara. Fiyasko üniversitelere meftun olsun isteyen.

Yaşamak denen türküyü gür sesiyle söyleyen bir şairin şiir kitabına takdim yazıyorum ey okur!

Seher vaktine beş kala duayla yüzünü yıkayan bir şairi kimse susturamaz. Susturamayacak ey okur!

“Sen türkülerini söyle” şair!

Asım Gültekin

15 Ocak 2017, İstanbul/Türkiye

*Âvâzeyi bu âleme Dâvud gibi sal
Bâki kalan bu kubbede bir hoş sadâ imiş*
Bâki

O'NUN ADINA*Yücelcilere ithafen...*

O'nun adı ile
O'nun adına
başlangıçların başlangıcına...

yaşamakta acemiyiz
velakin biliriz bölüşmeyi
orta yerinden ayırır gibi
somun ekmek denen yüreğimizi
bire bin veren başaklardan
süzülür gövdemiz
bizi biçecek orak
demircinin elinden çıkmadı daha
“elbet bu hüznün mehrini veren çıkacak!”

ruhumuzun kesik yerlerinden
fişkırarak umutlar
damarlarımıza karışan çocuk cesetleri
son bulacak
altlarından ırmaklar akan
cennetlerin Rabbi
yaralarımıza
rahmetini sürecek...

BİR NİSAN YAĞMURU

Yağmurlu bir nisan sabahı uyanmışım
Annem anlatır, sabah ezanı yankılanır
Ve her yıl Nisan ayının o günü
Bir yağmur çiseler
Nasipten payıma düşene çaresizim
Bilirim ki yaşamak takdir edilmiştir

Çeyrek asırdan sonra annemin yüzüne yönelişim
Daha derin bir anlam kazandı
Toydum, bilmedim ve fakat şimdi kavradım
Bir nisan sabahı çiseleyen yağmurun anlamını

BU DİYAR

Seher vakti güneşin ilk ışıkları gibi parıldayan gözlerin
Bir feryattır dinmeyen gözyaşın
Yorgunlukların arasından attığın
Umut dolu bir bakışın

Yüreğimi kasıp kavuran kasırgalarda
Dizginleyemediğim duygularda
Ben ben değilim artık...

Yel olur eser umut diyarlarımda
Toprağa bakan yüreklere sevda taşır
Sevinç çığılığı duyulur gönüllerde

Yel eser...
Yine sessizliğe boğulur bu diyar...

GECELER YALNIZ

Bir yetimin gülüşü öper yalnız geceleri
Bir kavuşmadır ki şairin kifayetsiz kalır heceleri
Gecenin örtüsüne dolanmış bir evsizin hayalleri
Oğlu askerde ananın arşa uzanmış mübarek elleri

Geceler yalnızdır buralarda aydınlıklar melun
Şiirler tek kalıpla yazılır; Fâilâtün, fâilâtün, fâilün

Cephe aldık Yezid'in kılıcına, olduk kesrette vahdet
Tüm putları devirdik birlik olduk nihayet
Duyulsun, zalimin kâbusunda şimdi haykırışımız
Kırılsın, ekmeğimize uzanan eller, bâkidir andımız

Yapraklar düşer, yıldızlar kayar, ya can kayarsa dostum
Solarsa taze fidanlık hayaller inan, inan sen de yoksun

Yeter artık bitsin bu zulüm, beraber kuralım geleceğimizi
Tüm duvarlara inat dağlara, ovalara duyuralım sesimizi
Bencilliklere gem vuralım özgür bırakalım benliğimizi

Divanını Yakan Şair

Mehmed Arif

Sözü fâilâtün, fâilâtün, fâilün kalıbıyla, on dördüncü yüzyıl Bursa duyarlığıyla besleyen Mehmed Arif, *O'nun adı ile/O'nun adına* başlar şiir söylemeye. Anadolu'nun sözünü, Rumeli'nin feryadını ilmek ilmek Üsküp'te dokuyup Bâki misali hoş bir sadâyı gök kubbeye emanet eder şair. Darası alınmış, bedeli ödenmiş söyleyişlere yürek vermek gerekir.

*yaşamakta acemiyiz
velakin biliriz bölüşmeyi
orta yerinden ayırır gibi
somun ekmek denen yüreğimizi*

“Bir diri bilincin şiirleridir Mehmed Arif'in dizeleri.” Asım Gültekin

uzam

Şiir

UzamYayinlari

9 786259 955247